

Київський університет імені Бориса Грінченка
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА УПРАВЛІННЯ
Кафедра управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАЛИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ (МІСТА)

для студентів

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітнього рівня другий (магістерський)
освітньої програми 281.00.01 Державне управління
спеціалізації 1) державне регулювання розвитку міста

Київ - 2020

Розробник:

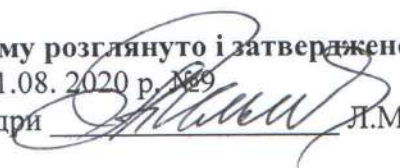
Удовиченко Володимир Петрович, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри управління факультету інформаційних технологій та управління
Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Удовиченко Володимир Петрович, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри управління факультету інформаційних технологій та управління
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри управління

Протокол від 31.08.2020 р. №9

Завідувач кафедри І.М.Ільч
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми "Державне управління")

28.08.2020 р.

Керівник освітньої програми Т.В. Поспелова
(підпис)

Робочу програму перевірено

31.08.2020 р.

Заступник директора/декана І.Ю. Мельник
(підпис)

Пролонговано:

на 2021/2021 н.р. , «23» 08 2021 р., протокол № 9
на 20__/20__ н.р. _____ («__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ («__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ («__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів / годин	5 / 150	-
Курс	7	-
Семестр	13	-
Кількість змістових модулів з розподілом	3	-
Обсяг кредитів	5	-
Обсяг годин, в тому числі:	150	-
Аудиторні	20	-
Модульний контроль	10	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	120	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з основними теоретичними положеннями, підходами та принципами сталого розвитку, формування знань і навичок раціональної організації та економічного обґрунтування реалізації концепції сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях.

Завданням навчальної дисципліни є формування наступних **компетентностей:**

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

3. Результати навчання за дисципліною

Навчальна дисципліна "Сталий розвиток регіону (міста) сприяє розвитку інтегральної компетентності освітньо-професійної програми, а саме здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та /або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов..

До результатів вивчення навчальної дисципліни "Сталий розвиток регіону (міста)" відносяться наступні:

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні / регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

3. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
		Усього	Аудиторна					Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<i>Змістовий модуль I. Теоретичні засади сталого розвитку територій та управління сталим розвитком</i>								
1.	Сутність концепції сталого розвитку регіону	12	2				10	
2.	Розробка, прийняття та реалізація Стратегічних планів соціально-економічного розвитку територій (регіонів, міст)	17			2		15	
3.	Оперативне планування реалізації Стратегії територіального розвитку. Розроблення оперативного плану та заходів щодо реалізації	17			2		15	
	Модульний контроль	2						
	Разом	48	2		4		40	
<i>Змістовий модуль II. Складові сталого розвитку</i>								
4.	Індикатори сталого розвитку	17	2				15	
5.	Планування соціально-економічного розвитку територій України	12			2		10	
6.	Формування спроможних територіальних громад. Перспективні плани формування територій громад регіону	17			2		15	
	Модульний контроль	4						
	Разом	50	2		4		40	
<i>Змістовий модуль III. Роль міжнародної спільноти у формуванні та реалізації засад сталого розвитку</i>								
7.	Пріоритети сталого розвитку регіону за участі місцевих громад:	14	2		2		10	
8.	Програма Всесвітньої організації здоров'я (ВООЗ) - Здорові міста ("The Healthy cities"). Соціальне здоров'я	17			2		15	
9.	Соціально-Інфраструктурний потенціал регіону (міста)	17			2		15	
	Модульний контроль	4						
	Разом	52	2		6		40	
	Усього	150	6		14		120	

4. Програма навчальної дисципліни Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади сталого розвитку територій та управління сталим розвитком

Тема 1. Сутність концепції сталого розвитку регіону

Сталий розвиток як парадигма суспільного зростання. Сутність сталого розвитку: загальна характеристика та індикатор вимірювання.

Еволюція поняття «сталий розвиток». Передумови сталого розвитку. Загальні основи сталого розвитку

Тема 2. Розробка прийняття та реалізація Стратегічних планів соціально-економічного розвитку територій (регіонів, міст)

Сутність та принципи стратегічного планування. Методологія стратегічного планування. Програмно-цільовий підхід до розвитку різних соціально-економічних систем. Поняття програмно-цільового підходу та його переваги. Особливості формування програм розвитку соціально-економічних систем на різних рівнях. Розробка регіональних та місцевих стратегій сталого розвитку. Методологія ЄС з розробки регіональних стратегій сталого розвитку та її практичне застосування в Україні Процедура, способи та алгоритм розробки стратегії розвитку з врахуванням концепції сталого розвитку. Інтеграція сталого розвитку в стратегіях місцевого та регіонального розвитку.

Тема 3. Оперативне планування реалізації Стратегії територіального розвитку. Розроблення оперативного плану та заходів щодо реалізації

Суб'єкти процесу програмування Етапи підготовки програмних документів. Структура та зміст оперативного плану. Програма соціально-економічного розвитку як невід'ємна складова оперативного плану

Ресурси для забезпечення плану реалізації стратегії територіального розвитку та інструменти і механізми врахування національних, регіональних, місцевих пріоритетів. Бюджетні ресурси для реалізації стратегій територіального розвитку. Позабюджетні джерела. Угоди щодо регіонального розвитку та публічно-приватне партнерство.

Моніторинг та оцінювання впровадження планів реалізації стратегій територіального розвитку.

Змістовий модуль 2.

Складові сталого розвитку

Тема 4. Індикатори сталого розвитку

Економічне зростання і сталий розвиток. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Принципи сталого розвитку. Теорії сталого розвитку. Індикатори сталого розвитку.

Екологічні проблеми у контексті сталого розвитку. Основні екологічні проблеми України. Пріоритети збалансованого розвитку.

Соціальний розвиток як головний чинник і показник забезпечення сталого розвитку. Розвиток соціальної сфери: сучасний стан, проблеми, перспективи.
Людський розвиток як головний чинник і показник суспільного прогресу.

Тема 5. Планування соціально-економічного розвитку територій України

Принципи та засади державної регіональної політики, нормативно-правові основи територіального планування. Сутність, форми і методи планування та прогнозування соціально-економічного розвитку об'єктів управління, знання системи планування в Україні. Цілі, завдання і функції стратегічного планування територій, складові процесу стратегічного планування територій. Складові інституційного, інформаційного та організаційного забезпечення процесу планування розвитку територій. Основні аспекти, етапи, методи соціально-економічного аналізу розвитку територій.

Тема 6. Формування спроможних територіальних громад. Перспективні плани формування територій громад регіону

Поняття спроможної громади. Повноваження органів місцевого самоврядування в об'єднаних громадах. Ресурсна база об'єднаних громад. Необхідне інфраструктурне та кадрове забезпечення об'єднаних громад. Форми державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад. Перспективний план формування територій громад. Алгоритм та строки добровільного об'єднання громад.

Змістовий модуль 3.

Роль міжнародної спільноти у формуванні та реалізації засад сталого розвитку

Тема 7. Пріоритети сталого розвитку регіону за участі місцевих громад.

Роль територіальних громад, в цілому місцевого самоврядування в контексті пошуку оптимальних моделей державного управління держав, як складових Світового устрою в цілому і України зокрема. Значення децентралізації державного управління в Україні у появі спроможних територіальних громад, які одержуть нові можливості для місцевого економічного розвитку, сприяння інвестиційного клімату, створення сучасних високотехнологічних робочих місць, збільшення місцевих бюджетів і покращання соціальної інфраструктури.

Тема 8. Програма Всесвітньої організації здоров'я (ВООЗ) - Здорові міста ("The Healthy cities"). Соціальне здоров'я

Проблеми охорони здоров'я населення в Україні. Вирішення проблем охорони здоров'я відповідно до міжнародної практики програмно-цільовим методом. Міжсекторальність дій для вирішення завдань окремих програм. Загальнодержавні (національні) програми з охорони здоров'я населення України. Моніторинг за станом здоров'я населення України і фактори, які його обумовлюють.

Тема 9. Соціально-Інфраструктурний потенціал регіону (міста)

Поняття соціально-економічного потенціалу регіону. Потенціал розвитку як сукупність факторів розміщення продуктивних сил. Основні елементи соціально-економічного потенціалу. Проблеми нерационально використання ресурсів регіону.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Сталий розвиток регіону (міста)» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

вид роботи	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1
2. Відвідування семінарів (практичних)	1	-	-	-	-	-	-
3. Відвідування практичних	1	2	2	2	2	2	2
4. Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-	-	-
5. Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20
6. Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15
7. Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
8. Виконання ІНДЗ	-						
Разом			63		63		63
Максимальна кількість балів			189				
Розрахунок коефіцієнта			1,89				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/м	Назва теми	Кількість годин/Бали
Модуль 1.	Теоретичні засади сталого розвитку територій та управління сталим розвитком	
1.	Актуальність проблеми сталого розвитку.	10/5
2.	Основні чинники стимулювання появу ідей сталого розвитку.	
3.	Вплив глобалізації на процес сучасного світового розвитку.	
4.	Еволюція ідей сталого розвитку.	15/5
5.	Глобальні проблеми, що становлять найбільшу загрозу для сталого розвитку цивілізації.	
6.	Зміст поняття “сталий розвиток”.	
7.	Засади розробки сталого розвитку.	15/5
8.	Передумови реалізації ідей сталого розвитку суспільства на різних рівнях управління.	
9.	Цілі сталого розвитку в Україні на 2016-2030 роки.	
Разом		40/15
Модуль 2.	Складові сталого розвитку	
1.	Економічний розвиток та економічне зростання, їх критерії.	10/5
2.	Фактори економічного зростання	
3.	Індикатори сталого розвитку та їх значення.	
4.	Роль знань та кваліфікації трудових ресурсів у переході на засади сталого розвитку.	15/5
5.	Роль науково-технологічного фактора у забезпеченні сталого розвитку	
6.	Основні екологічні проблеми в Україні.	
7.	Основні пріоритети екологічно збалансованого розвитку України	15/5
8.	Методологія ЄС з розробки регіональних стратегій сталого розвитку та її практичне застосування в Україні.	
9.	Процедура, способи та алгоритм розробки стратегії розвитку з урахуванням концепції сталого розвитку.	
Разом		40/15
Модуль 3.	Роль міжнародної спільноти у формуванні та реалізації засад сталого розвитку	
1.	Методичний інструментарій формування стратегій розвитку суб'єктів бізнесу	10/5
2.	Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку сфери освіти.	
3.	Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку сфери культури	
4.	Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку сфери туризму	15/5
5.	Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку сфери житлово-комунального господарства	
6.	Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку сфери охорони здоров'я.	

7.	Поняття програмно-цільового підходу. Переваги, особливості застосування	15/5
8.	Сутність та принципи стратегічного планування.	
9.	Програма Всесвітньої організації здоров'я (ВООЗ) - Здорові міста ("The Healthy cities"). Соціальне здоров'я	
Разом		40/15
Усього		120/45

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	оволодіння теоретичним матеріалом, винесеним на самостійне опрацювання, використання рекомендованої та додаткової літератури; творчий підхід, чітке володіння понятійним апаратом, уміння використовувати отримані знання для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій.
4-3	засвоєння теоретичного матеріалу з відповідної теми, винесеного на самостійне опрацювання, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних завдан за наявності незначних помилок або неточностей.
2-1	неповне засвоєння матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, недостатнє володіння основними поняттями навчальної дисципліни, недостатнє вміння застосовувати теоретичний матеріал для виконання практичних завдань.
0	матеріал для самостійного опрацювання не засвоєний, відсутні знання основних понять і термінів навчальної дисципліни, невміння застосовувати теоретичний матеріал для виконання практичних завдань.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю — модульна контрольна робота

Форма проведення — усна, письмова.

Час проведення — 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
25	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу; стилістично грамотно викладає матеріал.
24-20	Достатньо повно володіє матеріалом, обгрунтовано його викладає, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Проте виклад окремих питань недостатньо змістовний та аргументований, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
19-15	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час

	усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури. Допускає окремі суттєві неточності та помилки.
14-10	Володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, викладає його фрагментарно, без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускає суттєві неточності.
9-5	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
4-0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю – залік.

Умова допуску — виконання всіх видів робіт, визначених у п. 6.1 і отримання від 35 до 60 балів за семестр.

Форма проведення заліку — усна.

Час проведення — 80 хвилин.

Максимальна кількість балів - 100 балів

Критерії оцінювання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
Дуже добре Добре	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
Задовільно Достатньо	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
Незадовільно	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Сутність сталого розвитку: загальна характеристика та індикатор вимірювання.
2. Еволюція поняття «сталий розвиток».
3. Передумови сталого розвитку.
4. Сутність та принципи стратегічного планування.
5. Методологія стратегічного планування.
6. Програмно-цільовий підхід до розвитку різних соціально-економічних систем. Особливості формування програм розвитку соціально-економічних систем на різних рівнях.
7. Розробка регіональних та місцевих стратегій сталого розвитку.
8. Етапи підготовки програмних документів.
9. Структура та зміст оперативного плану.
10. Програма соціально-економічного розвитку як невід'ємна складова оперативного плану
11. Бюджетні ресурси для реалізації стратегій територіального розвитку. Позабюджетні джерела.
12. Угоди щодо регіонального розвитку та публічно-приватне партнерство.
13. Моніторинг та оцінювання впровадження планів реалізації стратегій територіального розвитку.
14. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Принципи сталого розвитку.
15. Теорії сталого розвитку. Індикатори сталого розвитку.
16. Екологічні проблеми у контексті сталого розвитку. Основні екологічні проблеми України.
17. Соціальний розвиток як головний чинник і показник забезпечення сталого розвитку.
18. Розвиток соціальної сфери: сучасний стан, проблеми, перспективи.
19. Людський розвиток як головний чинник і показник суспільного прогресу.
20. Принципи та засади державної регіональної політики.
21. Сутність, форми і методи планування та прогнозування соціально-економічного розвитку об'єктів управління.
22. Цілі, завдання і функції стратегічного планування територій.
23. Складові процесу стратегічного планування територій.
24. Складові інституційного, інформаційного та організаційного забезпечення процесу планування розвитку територій.
25. Основні етапи соціально-економічного аналізу розвитку територій.
26. Поняття спроможної громади.
27. Повноваження органів місцевого самоврядування в об'єднаних громадах. Ресурсна база об'єднаних громад.
28. Форми державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад.
29. Перспективний план формування територій громад.
30. Алгоритм та строки добровільного об'єднання громад.
31. Значення децентралізації державного управління в Україні у появі

- спроможних територіальних громад.
32. Проблеми охорони здоров'я населення в Україні.
33. Загальнодержавні (національні) програми з охорони здоров'я населення України.
34. Соціально-Інфраструктурний потенціал регіону (міста).

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного проходження

7. Навчально-методична картка дисципліни
«Сталий розвиток регіону (міста)»

Разом: 150 год., лекції – 6 год., практичні – 14 год., модульний контроль – 10 год.,
самостійна робота – 120 год., підсумковий контроль – залік

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
Назва модуля	Теоретичні засади сталого розвитку територій та управління сталим розвитком			Складові сталого розвитку			Роль міжнародної спільноти у формуванні та реалізації засад сталого розвитку		
Кількість балів за модуль	57 балів			57 балів			57 балів		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Сутність концепції сталого розвитку регіону	Розробка прийняття та реалізації Стратегічних планів соціально-економічного розвитку території (регіону, міста)	Оперативне планування реалізації Стратегічного розвитку території. Розроблення оперативного плану та заходів щодо реалізації	Індикатори сталого розвитку	Планування соціально-економічного розвитку території	Формування спроможних територіальних громад. Перспективні плани формування території громад регіону	Пріоритети сталого розвитку регіону за участі місцевих громад	Програма всевітньої організації здоров'я ВООЗ – Здорові міста. Соціальне здоров'я	Соціально-інфраструктурний потенціал регіону (міста)
Теми практичних занять									
Підсумковий рейтинговий бал -189									
Коефіцієнт переведення рейтингу у 60-бальну шкалу – 1,89									
Залік									

8. Рекомендовані джерела

Основна

1. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В.Середя, Т. Тимочко. – 2 вид. – К.; 2011. – 392 с.
2. Глобалізація і безпека розвитку / О.Г.Білорус, Д.Г.Лук'яненко і ін. – К.: КНЕУ, 2001. –733 с.
3. Декларація та план виконання рішень Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку. 26 серпня – 4 вересня 2002 року. Йоганнесбург, Південна Африка / Видання друге. – К.: ПРООН/МПВСР, 2007. –97с.
4. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. Постанова КМУ від 6 серпня 2014 р. № 385
5. Програма дій “Порядок денний на ХХІ століття” / Пер. з англ.: ВГО“Україна. Порядок денний на ХХІ століття”. – К.: Інтелсфера, 2000. –360 с.
6. Социально-экономический потенциал устойчивого развития. Учебник / Под ред. проф.Л.Г.Мельника и проф.Н.Ханса. –Сумы: Университетская книга, 2007. –1207 с.

Додаткова

1. Кінаш І. П. Суспільний вектор сталого розвитку (питання теорії та практики) /
2. [В. І. Куценко, В. П. Удовиченко, Я. В. Остафійчук та ін.]; наук. ред. В.І. Куценко; Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». – Чернігів: Лозовий В. М., 2013.
3. Кінаш І. П. Соціальне управління як засіб досягнення сталого розвитку / І. П. Кінаш // Матеріали І міжнар. наук.-практ. конф. [«Менеджмент суб'єктів господарювання: проблеми та перспективи»], (Житомир, 20-21 червня 2013 р.). - Житомир: ЖДТУ, 2013. - с. 97 – 99.
4. Харічков С.К. Регіональна парадигма цільової програми розвитку рекреації та туризму / С.К. Харічков, С.Г.Нездоймінов, І.М.Дишловий // Маркетинг і менеджмент інновацій. Науковий журнал.- 2011. - №6. - С.145-149.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov>.
2. Стратегія інновацій та доброго врядування на місцевому рівні, рекомендована 15-ю сесією Конференції європейських міністрів, відповідальних за місцеве і регіональне управління, (м. Валенсія, 15-16 жовтня 2007 р.) Валенсійська декларація «Добре місцеве і регіональне врядування – Європейський виклик» // [https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM\(2008\)14&Ver=add&Language=lanEnglish&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=126773](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM(2008)14&Ver=add&Language=lanEnglish&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=126773)